

Smurto prieš vaiką formos yra šios:

- 1) fizinis smurtas – neteisėtas tyčinis fizinis veiksmas prieš vaiką, taip pat fizinė bausmė, jeigu dėl to vaikas mirė, buvo sutrikdyta jo sveikata ar normali raida arba buvo sukeltas skausmas ar pavojus vaiko gyvybei, sveikatai ar normaliai raidai arba pažeminta vaiko garbė ir (ar) orumas;
- 2) psichologinis smurtas – tyčinis sistemingas vaiko teisės į identišumą pažeidinėjimas, vaiko žeminimas, patyčios, gąsdinimas, būtinos vaiko normaliai raidai veiklos trikdyimas, asocialaus elgesio skatinimas ar kitokia nefizinio kontakto elgsena (veiksmai ar neveikimas), dėl kurios vaikas mirė, buvo sutrikdyta jo sveikata ar normali raida arba sukeltas pavojus vaiko gyvybei, sveikatai, normaliai raidai ar pažeminta vaiko garbė ir (ar) orumas;
- 3) seksualinis smurtas – tyčinės nusikalstamos veikos, kaip jos apibrėžiamos Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso XXI skyriuje „Nusikaltimai ir baudžiamieji nusižengimai žmogaus seksualinio apsisprendimo laisvei ir neliečiamumui“, padaromos vaikui, taip pat pelnymas iš vaiko prostitucijos, vaiko įtraukimas į prostituciją ar įtraukimas dalyvauti pornografinio pobūdžio renginyje, pornografijos rodymas vaikui, vaiko vertimas užsiimti prostitucija, vaiko išnaudojimas pornografijai ar disponavimas pornografinio turinio dalykais, kuriuose vaizduojamas vaikas arba asmuo pateikiamas kaip vaikas, ar vaiko įtraukimas į seksualinę vergovę ir kitos vaiko seksualinio išnaudojimo formos;
- 4) nepriežiūra – tėvų ar kitų vaiko atstovų pagal įstatymą ar už vaiko priežiūrą atsakingo asmens nuolatinis vaikui būtinų fizinių, emocinių ir socialinių poreikių netenkinimas ar aplaidus tenkinimas, dėl kurio vaikas mirė, buvo sutrikdyta jo sveikata ar normali raida arba sukeltas pavojus vaiko gyvybei, sveikatai ar normaliai raidai.

Kiekvienas asmuo pastebėjęs/sužinojęs, kad vaikas patyrė smurtą, nedelsdamas skambina policijai nemokamu telefonu 112

TAIP PAT GALI PADĖTI:

- ✓ Vaiko teisių apsaugos specialistas
- ✓ Sveikatos priežiūros įstaiga (poliklinika, ligoninė)
- ✓ Mokyklos socialinis pedagogas ir (ar) psichologas
- ✓ Vaikų dienos centro darbuotojas
- ✓ Pagalbos vaikams linija nemokamu telefonu **111 611**
- ✓ **Tėvų linija 8 800 900 12 (darbo dienomis nuo 17 iki 21 val)**

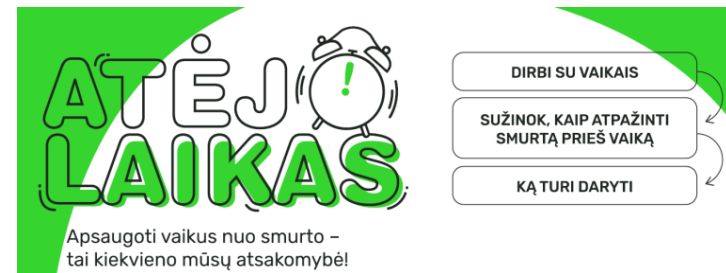
Tėvai yra svarbiausi žmonės vaiko gyvenime, todėl pirmiausia tai tėvų atsakomybė pasirūpinti savo vaiko saugumu.

- ☆ Nedvejodami išsakykite susirūpinimą dėl savo vaiko.
- ☆ Kalbėkitės su mokykla, jei Jums reikia pagalbos.
- ☆ Įdėmiai įsiskaitykite į mokyklos elgesio taisykles.
- ☆ Informuokite mokyklą apie savo vaiko sveikatos problemas.
- ☆ Informuokite mokyklą, jei Jums ar Jūsų vaikui pritaikytos teismo apsaugos priemonės dėl smurto artimoje aplinkoje.
- ☆ Informuokite mokyklą apie svarbius pasikeitimus savo gyvenime, kurie gali įtakoti vaiko elgesį/mokymosi rezultatus,
- ☆ Informuokite apie administracinius pokyčius, įskaitant persikėlimą į naują gyvenamąją vietą, pavardės pasikeitimą, bet kokius su globa/rūpyba susijusius pokyčius.
- ☆ Pateikite ir atnaujinkite asmenų, į kuriuos mokykla gali kreiptis nutikus nenumatytam atvejui/krizei, telefono numerius ir kitus kontaktinius duomenis.
- ☆ Informuokite mokyklą, jei Jūsų vaikas praleis pamokas, ir nurodykite priežastį.

Informaciniai draugai:

Rengėja: Dovilė Šakalienė dovile.sakaliene@lrs.lt

LR Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymas, priimtas 2017 09 28, įsigaliosiantis 2018 07 01, įtvirtina:

- Tėvai ar kiti vaiko atstovai pagal įstatymą, valstybės ir savivaldybių institucijos bei įstaigos turi užtikrinti vaiko apsaugą nuo smurto. Draudžiamas visų formų smurtas prieš vaiką.
- Vaikas, nukentėjęs nuo bet kokios formos smurto, turi teisę į jo poreikius ir geriausius interesus atitinkančią pagalbą.
- Valstybė imasi visų reikiamų švietimo, socialinių, administracinių, teisinių ir kitų būtinų priemonių, kad apsaugotų vaiką nuo bet kokios formos smurto prieš vaiką ir suteiktų pagalbą nuo smurto nukentėjusiam vaikui, jo atstovams pagal įstatymą.

Smurtas prieš vaiką – veikimu ar neveikimu vaiku daromas tiesioginis ar netiesioginis tyčinis fizinis, psichologinis, seksualinis poveikis, jeigu dėl to vaikas mirė, buvo sutrikdyta jo sveikata, normali raida, jam sukeltas skausmas ar pavojus gyvybei, sveikatai, normaliai raidai ar pažeminta vaiko garbė ir (ar) orumas. Smurtu prieš vaiką taip pat laikoma vaiko nepriežiūra. Smurtu nelaikomi veiksmai, kuriais prieš vaiką panaudojama fizinė jėga ir vaikui sukeliamas fizinis ar psichinis skausmas, kai šiais veiksmais siekiama išvengti didesnio pavojaus vaiko saugumui, sveikatai ar gyvybei ir to negalima pasiekti kitomis priemonėmis.

Pastebėjus smurtą mokykla nedelsdama ir nedvejodama reaguos, nes KIEKVIENO VAIKO SAUGUMAS – KIEKVIENO MŪSŲ ATSAKOMYBĖ

Iš kokių požymių galime atpažinti smurtą?

FIZINIS SMURTAS:

- ✓ Nubrozdinimai, įdrėskimai, mėlynės;
- ✓ Lūžiai (sulaužyti kaulai);
- ✓ Kraujavimas;
- ✓ Atskirų kūno dalių skausmas;
- ✓ Bijo suaugusių žmonių;
- ✓ Išsigąsta, kai kas nors šalia verkia;
- ✓ Išsigąsta netikėtų, staigių kito žmogaus judesių;
- ✓ Išsigąsta netikėtų garsų;
- ✓ Elgiasi agresyviai, yra piktas arba atsiribojęs;
- ✓ Sako, kad "nieko nejaučia", juokiasi užsigavęs;
- ✓ Baimingai paklusnus, pasyvus, nerodo iniciatyvos;
- ✓ Bijo tėvų, bijo eiti namo;

PSICHOLOGINIS SMURTAS:

- ✓ Psichosomatiniai skundai - galvos, pilvo skausmai, pykinimas, alpimai.
- ✓ Vaikas yra nepasitikintis savimi, savęs vertinimas labai žemas, linkęs izoliuotis.
- ✓ Kalbos sutrikimai (mikčiojimas, sunkiai kalba).
- ✓ Vaikas yra ne pagal amžių suaugęs arba ne pagal amžių vaikiškas.
- ✓ Vaikas yra perdėtai nuolankus suaugusiam.
- ✓ Uždarumas.
- ✓ Savęs žalojimas.
- ✓ Perdėtai jautrus reagavimas.
- ✓ Apatija, abejingumas viskam, depresija.
- ✓ Patyčios/agresyvus elgesys.

SEKSUALINIS SMURTAS:

- ✓ Bijo, vengia prisilietimų, ypač iš suaugusių žmonių, sustingsta paliestas.
- ✓ Įkyriai domisi seksualine veikla, slapta bando liesti kitus, reikalauja, kad kiti jį/ją liestų.
- ✓ Nekenčia savo ar kitos lyties. Nemėgsta savo kūno.
- ✓ Skundžiasi skausmu/sužalojimais intymiose vietose
- ✓ Liečia/trina savo genitalijas nuolat ar /ir/ iki skausmo.
- ✓ Amžiaus neatitinkančios detalios žinios apie lytinį gyvenimą

Elgesio ir fiziniai požymiai, kurie leidžia įtarti NEPRIEŽIŪRĄ:

- ✓ Menkas fizinis išsivystymas, svorio stoka;
- ✓ Neturi elementarių higienos įgūdžių;
- ✓ Netvarkinga išvaizda (purvinas, apleistas);
- ✓ Pastoviai alkanas;
- ✓ Netinkantys vaiko sudėjimui ir/ar sezonui drabužiai;
- ✓ Nuvargęs ir apatiškas, sunkiai sukaupia dėmesį;
- ✓ Vagiliauja

(Požymių gali būti ir daugiau, pateikiame dažniausiai pasitaikančius)

Norėdami užtikrinti VAIKŲ SAUGUMĄ, mes taip pat rūpinamės šiais dalykais:

LANKOMUMAS – Jūsų vaiko pamokų lankymas fiksuojamas kasdien. Jei vaikas nepasirodys mokykloje – mes domėsime kodėl.

MOKYKLOS ELGESIO Taisyklės – Mokykla turi elgesio taisykles, kurių privalo laikytis visa mokyklos bendruomenė, kad visi galėtume būti saugūs ir patenkinti. Suprantame, kad kartais vaikai pažeidžia taisykles – tuomet suaugęs žmogus su vaiku apie tai pasikalbės, išklausys vaiką, ir, jei reikia, įtrauks tėvus.

PATYČIOS – Mokykla rimtai reaguoja į patyčias ir nedvejodama imsis priemonių įtraukti į patyčių problemos sprendimą vaikus bei tėvus. Patyčių prevencijos priemonės skirtos visiems bendruomenės nariams.

SKUNDAI – Jei turite bet kokių skundų, susijusių su mokyklos tvarkomis, atskirų darbuotojų elgesiu ar Jūsų vaiko patiriamomis problemomis – prašome nelaukiant kalbėtis su mokytoju ar mokyklos vadovu. Visuomet geriau spręsti problemą išsyk, kol ji netapo sunkiai įveikiama. Jei Jums atrodo, kad mokykla nesureagavo tinkamai – galite kreiptis į mokyklos steigėją.

UGDYMO ĮSTAIGOS ATSAKOMYBĖS:

- Kiekvienas ugdymo įstaigos darbuotojas turi žinoti smurto formas ir smurto artimoje aplinkoje atpažinimo kriterijus, išmanyti prevencijos ir intervencijos priemonių sistemą saugiai nuo smurto ir patyčių aplinkai kurti.
- Pastebėjus, kad vaikas galimai patyrė smurtą artimoje aplinkoje, privalome nedelsiant pranešti savivaldybės administracijos vaiko teisių apsaugos skyriui bei policijai.
- Raštu fiksuosime pastebėtus smurto požymius ir visas aplinkybes, kurios sukėlė įtarimą dėl smurto (pvz., vaiko elgesio ir emocijų pokyčiai, vaiko kalba, bendravimo ypatumai) ir pateiksime mokyklos vadovui ar jo įgaliotam asmeniui, vaiko teisių apsaugos specialistams, policijos pareigūnams.

PASTEBĖJĘ SMURTO POŽYMIUS IMSIMĖS TOKIŲ VEIKSMŲ:

- Ugdymo įstaigos darbuotojas, įtariantis, kad vaikas galimai patyrė smurtą (namuose ar mokykloje), nedelsdamas praneša apie tai vadovui ar jo įgaliotam asmeniui;
- Vadovas ar jo įgaliotas asmuo, gavęs šį pranešimą, nedelsdamas praneša vaiko teisių apsaugos tarnybai ir policijai.
- Vadovas ar jo įgaliotas asmuo gali inicijuoti pokalbį su vaiku, galimai patyrusiu smurtą (namuose ar mokykloje).

KAI SMURTU KALTINAMI ĮSTAIGOS DARBUOTOJAI:

- Darbuotojai nedelsiant praneša vadovui. Jei kaltinamas vadovas – vadovo pavaduotojui. Situaciją apibūdina kuo išsamiau.
- Vadovas/vadovo pavaduotojas informuoja vaiko teisių apsaugos tarnybą, policiją bei steigėją ir vykdo jų pateiktas instrukcijas.
- Vadovas/vadovo pavaduotojas raštu fiksuoja smurto požymius ir visas aplinkybes bei pateikia šią informaciją minėtoms įstaigoms.

Jei vaiko teisių apsaugos specialistai ar policija leidžia, vadovas/vadovo pavaduotojas paprašo liudininkų taip pat išsamiai apibūdinti įvykį.